

Sport Management

Ett nygammalt program vid GIH

Eva Kraepelien Strid & Åsa Bäckström

En utbildning för framtidens administrativa idrottsledare

Idrottens värld är stadd i ständig förändring. De senaste årtiondena har bland annat beskrivits i termer av ökad kommersialisering och professionalisering. För att möta de utmaningar och krav som dessa samhällsförändringar bidrog till inom idrotten startades 2002 ett Sport Managementprogrammet vid GIH. Utbildningen syftade till att utbilda framtida ledare inom idrottens ideella och kommersiella organisationer. Det var en utbildning i ledarskap, ekonomi, juridik och administration för ett kommande arbete inom idrottens organisationer, arrangemangs- och arenabolag, samt för dem som arbetade med idrotten som motpart. Utbildningens mål var att utveckla studentens förmåga och kunskap för framtida arbete i arbetsledande ställning inom utbildningsprogrammets områden. Initiativet till utbildningen kom från Riksidrottsförbundets representanter i GIH:s högskolestyrelse, först via Bengt Sevelius och därefter genom Lennart Carlberg.

Huvudansvaret för detta program låg vid GIH, som genomförde utbildningen i samarbetade både med Stockholms universitet (Företags ekonomi), och med Uppsala universitet (Juridik). Trots att Sport Managementprogrammet hade många sökande och fyllde ett stort behov i idrottsvärlden, fattade GIH:s styrelse beslut om att lägga ner utbildningen 2005. De sista studenterna antogs hösten 2004.

Under jubileumsåret 2013 medverkar GIH för andra gången till studier inom programmet Sport Management vid GIH. Den här gången ges programmet tillsammans med Södertörns högskola, som också är huvudansvarig för utbildningen. Vid det treåriga programmet läser studenterna lika många högskolepoäng vid respektive lärosäte, och får sin

kandidatexamen i Företagsekonomi vid Södertörns högskola. Den gemensamma satsningen avser att lyfta de båda högskolornas styrkor inom områdena. GIH bidrar med gedigen kompetens inom idrottens område och Södertörns högskola med en högklassig utbildning i ekonomi.

Utbildningsprogrammets innehåll då och nu

Det tidigare och det nystartade Sport Managementprogrammet behandlar i stora delar ett liknande innehåll. Vid GIH läser studenterna, i det program som startade hösten 2013, om idrottens roll i samhälle och kultur, både i ett samtida och i ett historiskt perspektiv. Den globala såväl som den nationella idrotten tas upp, liksom mediernas ökade betydelse för idrotten i stort och för olika geografiska platser. Till detta kommer frågor kring teknisk utveckling och varumärken. Liksom i det tidigare programmet fokuserar idrottsutbildningen på idrottens ideologi och framväxt ur ett samhälleligt perspektiv.

Både i det tidigare programmet och i det nuvarande tas frågor om organisation och ledarskap upp. Samhällsförändringar och ledarskap studeras bland annat med hjälp av organisations- och kommunikationsteorier. Studier kring organisation och personal i idrottens olika sammanslutningar fick i den tidigare utbildningen sin belysning med målet att utveckla studentens förmåga och kunskaper för framtida arbete i arbetsledande ställning inom det idrottsliga fältet. Detta tas också upp i det nya programmet. Mycket av kursinnehållet och målen är således desamma i det nya programmet.

Idrottsjuridik var ett viktigt inslag i de kursmoment som studenterna läste vid GIH i det tidigare programmet, och är så också i det nya, liksom idrottens etik och dess sociala ansvar. I likhet med det tidigare Sport Managementprogrammet introduceras i det nya programmet rättssystemet och metoder för juridisk problemlösning, lagstiftning och rättskällor. Andra idrottsjuridiska spörsmål handlar om skadestånd och försäkringsfrågor, föreningskunskap och aktiebolag inom idrotten. Inom det juridiska området tas förutom den allmänna avtalsrätten, även immaterialrätt upp, vilket berör exempelvis varumärken och innovationer inom idrotten.

Innehållet inom kursmomenten i ekonomi i det tidigare Sport Managementprogrammet syftade till att ge studenterna kunskaper så att de

självständigt skulle kunna handlägga ekonomi. Ekonomistyrning, kalkylering, redovisningsteorier, intäkts- och kostnadsanalys, samt ekonomiska kalkyl- och beslutsmodeller utgjorde delar av detta innehåll. Dessutom syftade utbildningen i ekonomi till att ge kunskaper och förståelse för hur marknadens aktörer ser på idrotten och hur samspelet kan fungera tillsammans med idrottens organisationer. Kunskaper gavs också om marknadsföringsteoriernas olika synsätt och arbetsmetoder. I det nya Sport Managementprogrammet finns ett snarlikt innehåll.

Nytt program – nytt huvudämne för examen

Programstudierna, gamla som nya, vilar på en vetenskaplig grund. Vetenskapliga teorier, metoder och förhållningssätt företrädesvis hämtade ur samhällsvetenskapligt tänkande, präglar den kunskapsbas som studenterna ska bygga upp under sin utbildning.

Som framgår av den översiktliga genomgången ovan av det tidigare och det nya Sport Managementprogrammet vid GIH har de stora likheter innehållsmässigt. Det nya programmet skiljer sig dock i förhållande till det gamla på en viktig punkt och det är i vilket huvudområde examen ges. Det tidigare programmet gav en kandidatexamen i Idrott, inriktning Sport Management, och det nya ger en kandidatexamen i Företagsekonomi. Det innebär att "ämnet" ekonomi får en starkare ställning i det nya programmet. Det avslutande vetenskapliga examensarbetet skrivs vid Södertörns högskola i Företagsekonomi.

Nationellt ges programmet idag vid sex lärosäten i Sverige. Innehåll och upplägg varierar mellan de olika utbildningarna, inte minst vad gäller huvudområde, det vill säga i vilket vetenskapligt område studenten tar examen. Det indikerar att Sport Management som forsknings- och undervisningsfält har en komplex karaktär som kan sägas spegla den likaledes rörliga samhälleliga och kulturella kontext som programmen syftar att utbilda för.

Både de kommersiella och de ideella delarna av idrottsrörelsen står inför nya krav och utmaningar. När idrottsrörelsen och dess organisationer i allt högre grad kommersialiseras och professionaliseras behövs kompetens som motsvarar arbetsmarknadens kommande behov. Förhoppningen med utbildningen är att den ska öka tillgången på professionella ledare och administratörer inom idrottssektorn.

Lärosätet GIH i navet för nationellt och internationellt nätverkande

Sport Managementprogrammet och de kurser som ges vid GIH är fast förankrade organisatoriskt såväl vid lärosätet, som i de nationella och internationella sammanslutningar som företräder ämnesområdet. Svensk Förening för Sport Management (SFSM) höll sitt konstituerande möte den 8 mars 2005 och GIH har under många år varit representerad i föreningens styrelse. SFSM:s främsta uppgifter är att förbättra möjligheterna för att bedriva forskning inom området Sport Management, liksom att verka för utveckling av utbildningen inom området Sport Management. Därtill ska föreningen tillvarata, förmedla och skapa möjligheter för ett förbättrat kunskapsutbyte mellan forskare, studenter och människor som arbetar med Sport Management i förenings- och företagsvärlden.

Idag är föreningen länkad till den europeiska organisationen *European Association for Sport Management* (EASM). År 2003 arrangerade GIH i samverkan med Riksidrottsförbundet och EASM en internationell forskningskonferens på GIH och på Bosön. I anslutning till konferensen pågick ett internationellt studentseminarium. Eva Kraepelien-Strid vid GIH har varit starkt engagerad i den internationella arbetsgruppen kring utveckling av studentseminarier (Student Seminars) inom ramen för EASM International.